

Tenslotte meen ik te moeten opmerken, dat de accountant, wien opdracht wordt gegeven een afd. kas te controleeren, waar bij geen scherpe interne contrôle is doorgevoerd, zich ernstig moet afvragen, of hij een dergelijke contrôle wel kan aanvaarden.

Een dergelijke Kas, bij dusdanige omstandigheden, over lange (reeds afgelopen) periode afdoende te controleeren, schijnt mij practisch niet meer mogelijk. In alle geval zal een belangrijk voorbehoud gemaakt moeten worden.

Krijgt de accountant opdracht voor toekomstige periodes, dan zal hij m.i. het Bestuur ernstig moeten wijzen op de noodzakelijkheid van scherpe interne contrôle.

Heeft de B.V. scherpe administratieve contrôle-maatregelen voorgeschreven, bv. in het Uniform-Reglement, zoo kan de accountant nagaan, of deze maatregelen worden nageleefd, en wel zoodanig, dat hij met zijn contrôle daarop kan steunen.

Volledigheidshalve wil ik nog wijzen op het volgende:

De leden der B.V. kunnen onderscheiden worden in 2 groepen:

1. Leden met afdelingskassen.
2. Overige leden.

Deze overige leden kunnen dan nog onderscheiden worden in:

- a. Omslagleden.
- b. Eigen-risico-dragers.

De omslagleden dragen gezamenlijk de kosten van de ziekteverzekering in onderlingen omslag.

De eigen-risico-dragers behooren tot de werkgevers, die geen deel van de kosten der verzekering verhalen op het arbeidsloon, doch deze kosten geheel voor eigen rekening nemen.

In het systeem van „kostendekking” staan de afd. kassen met de eigen-risico-dragers tegenover de omslagleden. Ook wat betreft de premieheffing zijn er belangrijke verschillen:

De eigen-risico-dragers betalen geen premie; zij nemen de kosten van de verzekering geheel voor hun rekening. De omslagleden betalen een zgn. „voorschotpremie” aan de B.V.

Later volgt de jaarlijksche definitieve afrekening.

De afd. kassen betalen een zgn. vaste premie. Deze premies en de reserves moeten zoodanig zijn gesteld, dat zij in normale gevallen voldoende geacht kunnen worden.

Meestal is overeengekomen, dat de onderneming de te-korten geheel of gedeeltelijk bijpast. Immers de arbeiders mogen hoogstens slechts worden belast voor die premies, welke de Raad van Arbeid voor de desbetreffende onderneming heeft vastgesteld.

Wat betreft de contrôle op de verzekerden kan het volgende verschil worden opgemerkt.

De afd. kas regelt de contrôle zelf, onder toezicht van de B.V. (de medische contrôle wordt meestal uitgeoefend door een Gemeenschappelijk Contrôle-Instituut).

De contrôle van de arbeiders in dienst van omslagleden wordt geregeld door en uitgeoefend vanwege de B.V. De eigen-risico-dragers zorgen over 't algemeen zelf voor hun contrôle. Zij kunnen natuurlijk gebruik maken, tegen vergoeding, van het contrôle-apparaat van de B.V.

Tenslotte bestaat er verschil in de bevoegdheid van het „toekennen” van ziekgeld.

Daartoe is bevoegd: het Bestuur van de Afd. kas; doch bij omslagleden en eigen-risico-dragers, het Bestuur van de B.V. Wie het ziekgeld „uitbetaalt” is een kwestie van regeling in onderling overleg.

Dit verschil in „toekenning” komt scherp naar voren bij gevallen, waarbij de verzekerde geen genoegen neemt met de beslissing omtrent uitkering van ziekgeld.

In het geval van afd. kas komt de verzekerde in beroep bij het bestuur der B.V., en in de andere gevallen bij het Scheids-gerecht.

In verband met deze nadere toelichting en de uiteenzetting

omtrent de afd. kassen meen ik, dat ook een oordeel kan worden gevormd, voor de accountantsecontrôle van de ziekenkassen bij de „andere leden” der B.V.

Naar mijne meening zal eventueele accountantscontrôle der Ziekenkas bij omslagleden, voor zoover aldaar gehouden, alleen kunnen opgedragen worden door de B.V.

Eigen-risico-dragers zijn daartoe zelf bevoegd.

H. v. DULLEMEN

INZAKE REKEST DER VEREENIGING VAN ACADEMISCH GEVORMDE ACCOUNTANTS BETREFFENDE REGELING ACCOUNTANTSEXAMEN

Het schijnt wel buitengewoon moeilijk om zijn stellingen op dusdanige wijze te formuleeren, dat misvattingen onmogelijk zijn. Het is tenminste onverklaarbaar, hoe men uit een stelling, die luidt, dat de ontwikkeling van het accountantsberoep en van de opleiding daarvoor voornamelijk een gevolg is van den groei van het economisch leven, kan lezen:

- 1e. dat het accountantsberoep van zelf is ontwikkeld door den groei van het economisch leven.
- 2e. dat de drie vereenigingen thans niet meer in staat zouden zijn te zorgen voor goede accountants.
- 3e. dat wij twijfel zouden uitspreken aan de bekwaamheid van de leden der drie vereenigingen.

Het beweren van het eerste punt zou een volkomen dwaasheid zijn. Wanneer men zegt, dat de ontwikkeling van het bankwezen een gevolg is van de ontwikkeling van den wereldhandel, dan is het natuurlijk duidelijk, dat men niet hiermede bedoelt, dat die ontwikkeling van zelf gaat. Trouwens men kon weten dat wij dat niet zoo bedoelden, omdat wij in een vorig artikel reeds onze grootste waardeering hebben uitgesproken voor het werk van de vereenigingen. Bovendien hebben wij met opzet het woord „voornamelijk” in onze stelling geplaatst, teneinde een voorbehoud hiermee aan te geven. Het gaat hier over het afwegen van de persoonlijke tegenover de economische factoren. Een juist meten van deze factoren is onmogelijk, maar wel kan men zeggen, dat de economische factoren veel meer stabiel zijn dan de persoonlijke factoren. Daardoor zijn ze ook veel meer vatbaar voor onderzoek. Wanneer wij de geschiedenis van het accountantsberoep in Engeland nagaan, dan blijkt ook, dat de economische omstandigheden gedwongen hebben tot het vormen van vereenigingen. In de jaren van 1870 tot 1880 waren faillissementen in Engeland aan de orde van den dag. De accountant vond hierin een zeer belangrijke bron van inkomen. De staat diende in deze crisistijden een nieuwe faillissementswet in, omdat de bestaande niet meer aan de eischen voldeed. Teneinde hun belangen als liquidateur van een gedeelte van deze zaken, te beschermen werden de Engelsche accountants gedreven tot aaneensluiting. Zoo zouden wij meer voorbeelden kunnen noemen, eveneens voor de ontwikkeling in Holland. Een Engelsche accountant zei ongeveer 10 jaren geleden op de jaarvergadering van het Institute, dat zij eigenlijk omhoog getrokken waren door de omstandigheden. En op pag. 544 van jaargang LIX van *The Accountant* vindt men een betoog van Mr. *Cooper*, één van de leiders van de Engelsche accountantsbeweging, waarin hij zegt, dat de Engelsche accountants hun positie niet danken aan het Institute of Chartered Accountants, maar aan het joint-stock principe. Het joint-stock principe is natuurlijk een gevolg van het economisch leven. De qualificatie van onze stelling als „voorzoover begrijpelijk is ze onhoudbaar” is naar onze meening onbegrijpelijk en onhoudbaar.

Schakelen deze voorbeelden nu persoonlijke factoren uit? Immers neen, maar de nadruk valt op de economische factoren.

Trouwens Mr. van Geer erkent dit in zijn nadere toelichting, waar hij zegt, „dat de groei van het economische leven met zich heeft medegebracht niet alleen het ontstaan van het accountantsberoep, maar ook het ontstaan van de drie vereenigingen, waarin die eischen voor de uitoefening van het beroep telkens zijn vastgelegd in verband met dien groei. De bestuurders dier vereenigingen immers hebben dien groei voortdurend bestudeerd en hebben daarmede rekening gehouden bij het vaststellen van de vereischten voor het lidmaatschap”.

Is het voor tegenspraak vatbaar, dat de heer van Geer in dit betoog den groei van het economische leven als den drijvende factor beschouwt, een groei welke eischen stelt, waaraan de besturen van de vereenigingen voldoen?

Is als conclusie van dit betoog wel een andere stelling mogelijk, dan dat de ontwikkeling van het accountantsberoep voornamelijk d.w.z. persoonlijke factoren in 't geheel niet uitgesloten, een gevolg is van den groei van het economische leven? Wij begrijpen echter niet, waarom wij hiermede de beteekenis van het opbouwende werk der drie vereenigingen wegeijferen, met het vooropgezette doel om de academische opleiding als eenig mogelijk uitgangspunt eener wettelijke regeling te maken.

Wij cijferen het opbouwende werk der vereenigingen niet weg, maar vragen, om in de wijze van zeggen van het hierboven vermelde citaat te blijven, „zijn de eischen voor uitoefening van het beroep wel geheel juist vastgelegd in de wettelijk regeling in verband met dien groei. Hebben de bestuurders dier vereenigingen dien groei in dit geval juist bestudeerd en hebben ze daarmede rekening gehouden bij het vaststellen van de vereischten voor het lidmaatschap”. Naar onze meening hebben zij daarmee te weinig rekening gehouden.

Wij komen nu aan het tweede punt, dat de drie vereenigingen thans niet meer in staat zouden zijn te zorgen voor goede accountants. Wij kunnen hierover zeer kort zijn. Het spreekt vanzelf, dat wij deze stelling niet gaarne voor onze rekening zouden nemen. Wij hebben dat dan ook nooit gezegd en in geen geval hebben wij dat ooit bedoeld. De vraag waarom het gaat, is namelijk, zooals de heer *Tekenbroek* reeds in zijn betoog heeft gezegd, met welk middel dit doel het beste wordt bereikt. Er zijn nu twee middelen om tot het doel van goede accountants te komen, waarvan wij de academische opleiding als het beste middel prefereren.

Hetzelfde geldt voor den uitroep van den geachten schrijver, wanneer hij zegt: „Heeft ooit iemand vóór den heer *Modderaar* twijfel aan de bekwaamheid van de leden der drie vereenigingen durven uitspreken?” Ook dit hebben wij nimmer beweerd. Integendeel, wij hebben persoonlijk altijd gestreefd naar samenwerking en fusie, omdat wij een dergelijke splitsing in verschillende groepen ongewenscht achten voor de toekomstige ontwikkeling van de accountantsbeweging. Maar wij achten het gewenscht voor een toekomstige regeling de academische opleiding voorop te stellen, omdat het verkrijgen van een goed inzicht in de, vooral in deze tijden van crisis zoo gecompliceerd blijkende structuur van onze maatschappij, noodzakelijk maakt een zich uitsluitend aan deze studie wijden gedurende enkele jaren.

Overigens staat ook dit volkomen buiten de discussie. Wij spreken over die bekwaamheid geen twijfel uit, maar wel over de kwestie, of de tot nu toe bestaande opleiding de beste is.

Het tweede gedeelte van het betoog van Mr. van Geer handelt over het al of niet bestaan van een principiëel verschil tussehen beide opleidingen. Uit het naschrift van Mr. van Geer op het artikel van den heer *Tekenbroek* blijkt voldoende, dat van overtuigen geen sprake kan zijn. Wat voor den een een argument is, is voor den ander in 't geheel geen bewijs en omgekeerd. Wij hebben getracht de verschillen in beide opleidingen te omschrijven, daarbij steunend op onze ervaring tijdens de studie.

Voor ons bestaat dit verschil niet alleen theoretisch, maar ook als realiteit.

Dat de geachte schrijver dit anders ziet, blijkt wel uit zijn opmerking, dat een principiëel verschil tussehen de opleiding der academisch gevormden en die van het op te richten Instituut van Register-accountants zou kunnen ontstaan, indien dat Instituut de eischen van het door die Vereeniging in te stellen accountantsexamen, vergeleken bij het academisch examen, zou verslappen.

Het is juist onze meening dat een meer of minder opvoeren van de exameneischen het karakter van de opleiding niet verandert. De wijze van opleiding beslist over het karakter van de opleiding. Is die wijze van opleiding eenmaal gegeven, dan is daarmede het principiëel verschil gegeven en valt het dus buiten het kunnen van de academisch gevormden en van alle anderen om tegen het ontstaan van dat verschil te waken. Dat is de reden, waarom vanuit ons standpunt geen enkel verband bestaat tussehen de stellingen, dat een principiëel verschil nooit heeft bestaan en dat van een dergelijk verschil nooit sprake kan komen, indien de academisch gevormden hun plicht en hun belangen goed begrijpen.

Wat de zeer sombere gevolgen betreft, die Mr. van Geer ons schetst bij een eventueel uitgaan van de academische opleiding bij een regeling van het accountantswezen, het lijkt ons zeer wel mogelijk om door middel van een reeks zeer ruime overgangsbepalingen deze gevolgen te elimineeren.

Ten slotte komen wij nog even terug op de stelling van den schrijver, dat bewezen is, dat geen principiëel verschil bestaat tussehen de beide opleidingen, omdat langs den weg van de vereenigingsopleiding het beoogde doel wordt gevormd.

Het spreekt vanzelf, dat dit alleen zou opgaan, wanneer men den gemiddelden academisch gevormden accountant kan stellen naast den accountant van dezelfde capaciteiten met vereenigingsopleiding en dan nog in dezelfde omstandigheden. Eerst na jaren zal een dergelijke vergelijking mogelijk zijn. De academische opleiding is nog zeer jong en in ervaring bestaat nog een dergelijke achterstand in vergelijking met een groot gedeelte van de leden der andere accountantsvereenigingen dat eerst na een generatie een billijke vergelijking mogelijk zal zijn.

Deze vergelijking is dus practisch onmogelijk en daarmee is dat bewijs van den schrijver ondeugdelijk.

Naar onze meening zijn hiermede de hoofdzaken behandeld, de overige detailpunten kunnen wij laten rusten.

Drs. J. MODDERAAR

Naschrift van mr. dr. F. C. van Geer.

Nu de heer drs. *Modderaar* toegeeft, dat de bloei van het Nederlandsche accountantswezen het product is van drie factoren: 1° de groei van het economische leven, 2° het opbouwende werk der drie Vereenigingen, 3° de academische opleiding, met dien verstande, dat elke factor invloed heeft uitgeoefend op de andere factoren, bestaat tussehen hem en mij geen verschil meer over de beteekenis der drie Vereenigingen.

De geachte schrijver beweert echter, dat de bestuurders dier Vereenigingen te weinig inzicht hebben gehad in den groei van het economische leven en dientengevolge niet den juiste maatstaf van kennis hebben aangelegd aan de candidaat-leden in verband met dien groei.

Zan die, door niets gestaafde stelling ontnemt schrijver zelf gelukkig alle kracht door daarmede te erkennen, dat de leden dier Vereenigingen bekwame accountants zijn en nog steeds geacht moeten worden in staat te zijn goede accountants aan te kweken.

Het staat m.i. vast: 1° dat verschillende deugdelijk gebleken

wegen voeren naar het einddoel, te zorgen voor het behoud van een stand van bekwaame en betrouwbare accountants, in het bijzonder, indien de leiders van hen, welke die wegen bewandelen, invloed op elkaar kunnen uitoefenen; 2° dat geen dier wegen in afzienbaren tijd kan worden afgesloten.

Ik mag, volgens schrijver, niet beweren, dat de weg der drie Vereenigingen even deugdelijk is als die van de academische opleiding, omdat eerst over vele jaren een vergelijking mogelijk zal zijn tusschen den gemiddelden Vereenigingsaccountant en den gemiddelden academisch gevormden accountant met zijn praktijkkennis.

Het is m.i. best mogelijk, dat over een aantal jaren die vergelijking zal uitvallen ten gunste van den gemiddelden academisch gevormden accountant. Moet de wettelijke regeling op die mogelijkheid wachten?

Bij de wettelijke regeling, zegt schrijver, moet worden uitgegaan van de academisch gevormde accountants en behooren de Vereenigingsaccountants thuis in de overgangsbepalingen, daar laatstgenoemden bestemd zijn gaandeweg plaats te maken voor de academisch gevormden, die een principieel beteren weg bewandelen.

Het doel der wettelijke regeling echter is om aan alle bekwaame en betrouwbare accountants, die dit wenschen, een officieel onderscheidingsteeken te geven, dat strekt tot bescherming van het publiek en van hen zelve.

De Regeeringscommissie 1928 heeft zich op het standpunt gesteld, dat die bescherming moet steunen op een uit die accountants zelf voortgekomen organisatie omdat die Commissie oordeelde, dat aldus werd voortgebouwd op een in en door het maatschappelijk leven ontstane gezonde ontwikkeling.

Alleen, indien die Commissie van oordeel was, dat de accountantsverenigingen niet meer zouden kunnen voldoen aan haar taak, te zorgen voor de hooghouding van den Nederlandschen accountantsstand, zou de Commissie aan de Regeering een voorstel in den geest van den heer *Modderaar* hebben kunnen doen.

Maar die Commissie heeft geoordeeld — en de heer *Modderaar* sluit zich bij dat oordeel aan — dat nog niet van een verzwakking van die Vereenigingen is gebleken.

Voor onafzienbaren tijd zullen de bekwaame en betrouwbare accountants in hoofdzaak moeten voortkomen uit de organisatie van de uit de vrije Maatschappij voortgekomen beroepsgenooten.

Zou het in die omstandigheden billijk en redelijk zijn, dat de Wetgever de Vereenigingsaccountants beschouwde als „overgangsaccountants”, bestemd om uit te sterven, en aan de academisch gevormden principieel de taak overliet om te zorgen voor de hooghouding van den Nederlandschen accountantsstand, terwijl de academisch gevormden nog niet hebben doen blijken van een organisatorische kracht, die ook maar eenigszins bij die der drie Vereenigingen kan worden vergeleken?

Moet de wetgever wachten totdat van zelf zal zijn gebleken dat de Vereenigingsaccountants uitsterven? Niets wijst echter op een absoluten of relatieven achteruitgang in aantal of kracht van laatstgenoemden. Wel wijst het steeds aangroeiende aantal „beunhazen” op de noodzaak van een spoedig ingrijpen der Wetgeving, mede in het belang van de academische opleiding.

Ongetwijfeld mag bij een wettelijke regeling van het accountantswezen geenerlei afbreuk worden gedaan aan de academische opleiding. Maar juist bij de door de Regeeringscommissie 1928 voorgestelde regeling zal de academische opleiding tot haar volle recht komen. Ik herhaal hetgeen ik reeds vroeger heb betoogd: naar gelang de kracht der academisch gevormden zal toenemen, zullen zij bij de voorgestelde regeling meer invloed kunnen uitoefenen op den Nederlandschen accountantsstand. Een speciale bescherming hebben zij bovendien door hun academischen graad. Wat kunnen zij meer verlangen?

In de gegeven omstandigheden kan ik met betrekking tot de wettelijke regeling van het accountantswezen geen gewicht hechten aan het door schrijver bedoelde principieel verschil der opleiding. Trouwens de geachte schrijver zelf betoont zich — m.i. terecht — een voorstander van een „fusie” en acht dus, ondanks dat verschil, een samenwerking met de Vereenigingsaccountants mogelijk en wenschelijk.

Gaarne zullen m.i. de Vereenigingsaccountants willen profiteeren van den invloed, dien de academisch gevormde accountants, dank zij hun opleiding, zullen kunnen uitoefenen op de opleiding van de uit de vrije Maatschappij voortgekomen candidaat-Registeraccountants. De academisch gevormden zullen bij den gemeenschappelijken arbeid veel kunnen leeren van de Vereenigingsaccountants in het bijzonder wat betreft de ontplooiing van de vereischte organisatorische kracht.

Aldus zal zowel het algemeen belang als dat van de leden van elke categorie worden bevorderd.

* * *

Wij sluiten hiermede de discussie over dit onderwerp.

Red.

UIT DE FINANCIËLE HUISHOUDING DER OVERHEID

Red.: J. H. TEXTOR

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

VI

Atavismen in de Gemeentewet

Nadat reeds in 1923 een poging was gedaan, om de van 1851 dateerende Gemeentewet te herzien, is het in het afgelopen jaar 1931 gelukt daarin wederom minder of meer belangrijke wijzigingen aan te brengen. Bij de Wet van 31 Jan. 1931 (Staatsblad No. 41) is nl. het zoogenaamde ontwerp „Kan” goeddeels van kracht geworden. Speciaal in de bestaande voorschriften, welke het financieele beheer der gemeentelijke huishouding raken, zijn door dit ontwerp wijzigingen gebracht, die de moeite van een nadere beschouwing waard zijn.

Deze nadere beschouwing toont al dadelijk, dat de door Minister *Kan* ontworpen regeling van veel minder ingrijpenden aard is dan die, welke het ontwerp *Ruys de Beerenbrouck* 1923, in navolging van een door de Staatscommissie *Oppenheim* gedaan voorstel, inhield. Doch — en wij zouden willen zeggen, juist daarom — heeft het laatstgenoemde ontwerp nimmer het staatsblad bereikt. Ten aanzien van de bepalingen betreffende het financieele beheer bevatte dit ontwerp nl. het veelgeloofde en veelbestreden artikel 209, volgens welk artikel een door het gemeentebestuur uit te vaardigen verordening voorschriften zou geven omtrent zoo wat alles, wat maar op de financiën betrekking had. Zoo zouden worden geregeld het invorderen en het doen van betalingen; de verordening zou aanwijzen, wie opdracht daartoe zou mogen verstrekken en wie de opdracht zou moeten uitvoeren; zij zou regelen, hoe de boekhouding van de gemeentelijke rekenplichtigen zou zijn ingericht en hoe de controle daarop zou moeten worden uitgeoefend. Inderdaad zou op deze wijze aan de gemeentebesturen een zeer groote mate van vrijheid worden gelaten, welke slechts in dezen zin zou worden beperkt, dat de bovengenoemde verordening aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten der Provincie, waarin de gemeente gelegen was, zou zijn onderworpen.

Het ontwerp beoogde de door de werking van artikel 114bis